

Regionfullmäktige

För beaktande till
Regionstyrelsen
Hälso- och sjukvårdsnämnden
Trafik- och samhällsplaneringsnämnden
Regionutvecklingsnämnden

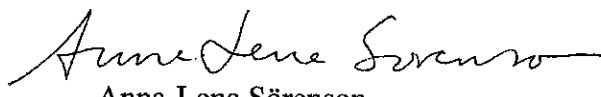
För kännedom till
Patientnämnden
Samverkansnämnden för sydöstra
sjukvårdsregionen
samt i övrigt enligt bifogad sändlista

GRANSKNING AV DELÅRSRAPPORT 08 2020

Regionens revisorer har gett PwC i uppdrag att granska regionens delårsrapport 08 2020. Revisorerna har beslutat att göra följande bedömning:

- Räkenskaperna avviker från lagar och rekommendationer vad gäller redovisning av pensionsåtagandet. Avvikelsen avseende pensionsåtagandet uppgår i balansräkningen till 6 810 mnkr. Delårsrapporten överensstämmer med regionens styrmodell och är kopplad till regionfullmäktiges strategiska plan med treårsbudget. Vi bedömer att avvikelserna därmed inte försvårar styrning, ledning, uppföljning och kontroll.
- Fullmäktiges långsiktiga finansiella mål kommer att uppnås utifrån lämnad helårsprognos. Delårsrapportens resultat är i huvudsak förenligt med den ekonomiska målbilden även om brister råder utifrån perspektivet kostnadseffektivitet. Balanskravet för ekonomin bedöms komma att uppfyllas för helåret.
- Resultaten i delårsrapporten är delvis förenliga med fullmäktiges fastställda mål för verksamheten. Till följd av rådande pandemi finns naturligtvis tillgänglighetsproblem.

Anders Senestad
Ordförande

Anna-Lena Sörenson
Vice ordförande

Granskning av delårsrapport 2020

Region Östergötland

Rebecka Hansson, auktoriserad revisor / cert. kommunal yrkesrevisor

Karin Jäderbrink, certifierad kommunal yrkesrevisor

Matti Leskelä, certifierad kommunal yrkesrevisor

Karin Gustavsson

Ulrik Hellmark

Josefin Söderstedt

Översiktlig granskning

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Inledning	3
Granskningsresultat	5
Lagens krav och god redovisningssed	5
Måluppfyllelse för verksamhetsmål utifrån god ekonomisk hushållning	6
Måluppfyllelse för ekonomiska mål utifrån god ekonomisk hushållning	7
Balanskravet för ekonomin	8

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av regionens förtroendevalda revisorer översiktligt granskat Region Östergötlands delårsrapport för perioden januari till augusti 2020. Uppdraget är en obligatorisk del av revisionsplanen.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning per revisionsfråga:

Revisionsfråga	Kommentar	
Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?	Delårsrapporten har ej upprättats i enlighet med lagens krav då hela pensionsåtagandet bokförs som skuld. I övrigt har det i granskningen inte framkommit några avsteg mot lag och god redovisningssed. Räkenskaperna bör rättas innan de fastställs av fullmäktige.	
Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning?	Prognostiserade verksamhetsresultat för helåret bedöms till viss del vara förenliga med de beslutade målen för god ekonomisk hushållning.	
Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda ekonomiska målen avseende god ekonomisk hushållning?	Den finansiella måluppfyllelsen är god för delåret. Den kommer också bli god för året i sin helhet utifrån prognosen. Vi bedömer att resultaten i huvudsak är förenliga med de ekonomiska målen för god ekonomisk hushållning.	
Finns förutsättningar för att balanskravet kommer att uppnås?	Vi bedömer utifrån delårsresultatet, granskade underlag och avgiven prognos att det finns goda förutsättningar att nå balanskravet för 2020.	

Inledning

Bakgrund

Fullmäktige ska behandla minst en delårsrapport per år. I samband med fullmäktiges behandling av delårsrapporten ska även revisorerna bedöma resultatet i delårsrapporten. Denna granskning utgör underlag för det utlåtande som revisorerna ska lämna till fullmäktige.

Delårsrapporten ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret och den ska innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av regionens verksamhet och resultat sedan föregående räkenskapsårs utgång.

Revisionsobjekt är styrelsen som är ansvarig för delårsrapportens upprättande. Vårt ansvar är att granska delårsrapporten utifrån god sed.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att besvara följande revisionsfrågor:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda ekonomiska målen för god ekonomisk hushållning?
- Finns förutsättningar för att lagens balanskrav kommer att uppnås?

Avgränsning och metod

Granskningen av delårsrapporten omfattar:

- Översiktlig granskning av den finansiella delen av delårsrapporten per 2020-08-31.
- Förvaltningsberättelsens innehåll,
- Redovisningen av hur väl det prognostiserade resultatet är förenligt med målen för god ekonomisk hushållning.

Granskningen utgår från Vägledning 4, Granskning av delårsrapport, utgiven av Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV). Granskningen sker främst genom analytisk granskning och intervjuer med nyckelpersoner som är ansvariga för delårsrapportens upprättande. Stickprov har genomförts avseende ett urval av bokförda poster i balansräkningen.

En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt ISA (International Standards on Auditing) och god revisionssed i övrigt har. Denna rapport är i huvudsak skrivet i avvikelseform och omfattar våra mest väsentliga iakttagelser och bedömningar.

Den granskade delårsrapporten fastställs av styrelsen 2020-10-20. Fullmäktige behandlar delårsrapporten i november månad.

Rapportens innehåll har sakgranskats av berörd ledningspersonal. Granskningen har följts av de förtroendevalda revisorerna Jan Gyllenhammar och Christian Nordin Olsson.

Granskningsresultat

Lagens krav och god redovisningssed

lakttagelser

Den upprättade delårsrapporten omfattar årets första åtta månader. Resultatet för perioden uppgår till +567 mnkr. Styrelsen har överlämnat rapporten inom lagstadgad tid till fullmäktige som behandlar den i november månad.

Regionen avviker mot Lag om kommunal bokföring och redovisning i sin pensionsredovisning. Pensionsåtagandet har redovisats som en skuld i sin helhet i enlighet med den av regionfullmäktige beslutade fullfonderingsmodellen. Detta är ett avsteg från lagstadgad blandmodell där pension intjänad före år 1998 inte ska tas upp som skuld eller avsättning. Regioner redovisar som tidigare år en alternativ redovisning enligt blandmodellen avseende pensioner.

Avvikelsen avseende pensioner påverkar räkenskaper samt årsprognos enligt nedanstående:

Resultaträkning:

Belopp i mnkr	Fullfondering	Blandmodell	Differens
Periodresultat	567	484	83
Helårsbedömning	200	76	124

Periodens resultat efter åtta månader blir 83 mnkr högre med fullfonderingsmodellen och helårsbedömningen blir 124 mnkr högre. Differensen beror på att kostnaderna för pensioner blir högre i blandmodellen och att dessa kostnader redan tidigare år redovisats vid tillämpning av full fondering.

Balansräkning:

Belopp i mnkr	Fullfondering	Blandmodell	Differens
Avsättningar	13 417	6 607	6 810
Eget kapital	1 362	8 172	-6 810

Vid en redovisning enligt fullfonderingsmodellen blir avsättningarna på balansräkningens skuldsida 6,8 mnkr högre än vid en redovisning enligt blandmodell. Det innebär också att det redovisade egna kapitalet blir lika mycket lägre per 31 augusti.

Regionens resultat om +567 mnkr är något högre än det resultat på +435 mnkr som redovisades för samma period föregående år.

Kortfristiga placeringar uppgår per delårsbokslutsdagen till 5 062 mnkr. Portföljens fördelning är vid delårsbokslutsdagen i enlighet med placeringsföreskrifterna. Värdeförändringen till och med augusti är +5 mnkr (föregående delår: +361 mnkr). I regionens helårsprognos är antagandet ett ackumulerat nollresultat för helåret avseende placeringarna.

Regionens skatteintäkter och statsbidrag beräknas öka med 10,8 % för helåret varav 6,8 %-enheter förklaras av skattehöjning om 85 öre per skattekrona.

Investeringsnivån efter åtta månader uppgår till 908 mnkr vilket utgör knappt hälften om beslutad årsbudget på 1 900 mnkr. Den största delen avser fastighetsinvesteringar.

Driftredovisningen visar att produktionsenheternas helårsbedömning är en budgetavvikelse om totalt -24 mnkr. Folkvandvården prognostiserar ett underskott om -22 mnkr och hälso- och sjukvårdens underskott för helåret beräknas bli -20 mnkr.

Vid en resultatanalys bör beaktas att ansökt statsbidrag om 497 mnkr för merkostnader fram till och med augusti till följd av covid-19 ej ingår i redovisat resultat enligt upplysning i delårsrapporten. Dessa statsbidrag har dock räknats in i prognostiserat helårsresultat på +200 mnkr.

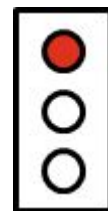
Den sammanställda redovisningen inklusive regionens bolag redovisar efter åtta månader ett resultat om +587 mnkr. Helårsprognosen är +137 mnkr för koncernen. AB Östgötatrafiken beräknas enligt helårsprognosen påverka koncernresultatet negativt till följd av minskade biljettintäkter på grund av covid-19.

Regionens delårsrapport innehåller i allt väsentligt de delar som krävs enligt den rekommendation avseende delårsrapport som Rådet för kommunal redovisning utfärdat.

Bedömning

Delårsrapporten har ej upprättats i enlighet med lagens krav då hela pensionsåtagandet i enlighet med tidigare fullmäktigebeslut bokförs som skuld.

Vi bedömer att felet bör rättas innan räkenskaperna fastställs av fullmäktige. I vår översiktliga granskning har det i övrigt inte framkommit några avsteg mot lag och god redovisningssed.

Måluppfyllelse för verksamhetsmål utifrån god ekonomisk hushållning

lakttagelser

I delårsrapporten görs en avstämning mot årsprognosen avseende regionens verksamhetsmässiga mål som fastställts i strategisk plan med treårsbudget 2020-2022.

Av redovisningen framgår att av verksamhetsmålen prognostiseras 3 av 15 strategiska verksamhetsmål ha en tillfredsställande (grön) måluppfyllelse vid årets slut. 12 av 15 strategiska mål bedöms ha en inte helt tillfredsställande (gul) måluppfyllelse vid årets

slut. Inget av utfallen av verksamhetsmålen kommer vara otillfredsställande (röda) vid årets slut enligt prognosen.

Inom *Samhällsperspektivet* ges prognosen att samtliga strategiska måls utfall blir inte helt tillfredsställande vid årets slut. Elva underliggande framgångsfaktorer har tillfredsställande måluppfyllelse. Fyra framgångsfaktorer är inte helt tillfredsställande och en är inte tillfredsställande.

Coronapandemin har påverkat exempelvis framgångsfaktorn "En kollektivtrafik som kan ersätta resor med bil" där invånarna uppmanas att välja andra transportmedel än kollektivtrafiken, framförallt vid rusningstrafik.

Inom *Medborgarperspektivet* har samtliga fyra strategiska mål prognostiserats att vara inte helt tillfredsställande vid årets slut. Två underliggande framgångsfaktorer bedöms komma att ha en tillfredsställande måluppfyllelse. För åtta framgångsfaktorer redovisas en inte helt tillfredsställande måluppfyllelse. En framgångsfaktor bedöms ha en otillfredsställande måluppfyllelse vid årsslut. Pandemin uppges ha påverkat på många sätt.

Processperspektivet har fyra strategiska mål. Två av dessa bedöms vara tillfredsställande vid årets slut och två att vara inte helt tillfredsställande.

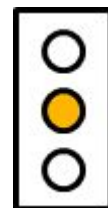
De strategiska målen inom processperspektivet har också påverkats av pandemin. Antalet behandlade patienter minskade drastiskt till följd av inställda operationer och minskat söktryck. Söktrycket och användningen av 1177:s tjänster ökade dock markant under pandemiutbrottet.

Medarbetarperspektivet har två strategiska mål vilka är bedömda att ha en inte helt tillfredsställande måluppfyllelse vid årets slut. Tre framgångsfaktorer bedöms vara gula och en grön vid årets slut. Kostnaderna för bemanningsföretag har ökat med 12 mnkr mellan januari-augusti jämfört med samma period föregående år. I delårsrapporten framgår att alla verksamheter som har hyrpersonal också har en framtagen handlingsplan och att beroendet av bemanningsföretag ska minska.

Totalt sex nyckelindikatorer är bedömda grå i delårsrapporten. För tre av dessa anger regionen att det beror på att vissa uppgifter ej hämtas in manuellt för att minska belastningen av verksamheterna under pandemin. Detta planeras istället att genomföras till årsredovisningen. Mätning av en indikator avseende vårdrelaterade infektioner ställdes in nationellt och två kvarvarande "gråa" indikatorer färgsätts till årsredovisningen.

Bedömning

Prognostiserade verksamhetsresultat för helåret bedöms till viss del vara förenliga med de beslutade målen för god ekonomisk hushållning. Den redovisning som görs i delårsrapporten bedöms överlag vara rättvisande.

Måluppfyllelse för ekonomiska mål utifrån god ekonomisk hushållning

lakttagelser

I finansplanen för 2020 anges att det finansiella inriktningsmålet sedan 2017 är en genomsnittlig resultatnivå på 1 procent av skatter och statsbidrag. Det anges också att regionen för perioden 2020-2022 beräknas klara det finansiella målet om 1 procent. Budgeterat resultat för 2020 är 151 mnkr enligt finansplanen.

I delårsrapporten görs en avstämning mot årsprognosen avseende det finansiella mål som fullmäktige fastställt. Av redovisningen framgår att det finansiella målet utifrån god ekonomisk hushållning beräknas uppnås. Prognostiserad resultatnivå om 200 mnkr skulle innebära ett resultat om 1,3 % av skatter och statsbidrag.

För delårsperioden är utfallet för det finansiella resultatmålet 5,5 % vilket kan jämföras med samma period förra året då utfallet var 4,7 %. Vid denna jämförelse bör det beaktas att skatthöjning skett till 2020 samt att det finansiella utfallet från gjorda placeringar var betydligt bättre vid samma tidpunkt föregående år. Man bör också ta hänsyn till att statsbidrag för ansökta merkostnader för covid-19 inte är inräknat i utfallet för 2020.

Utifrån det övergripande strategiska målet "Långsiktigt hållbar ekonomi" redovisas i delårsrapporten en bedömning utifrån åtta framgångsfaktorer. För de två framgångsfaktorer som avser kostnadseffektivitet i hälso- och sjukvården samt kollektivtrafiken bedömer regionen att måluppfyllelsen kommer att bli otillfredsställande vid årets slut. För fyra av de åtta framgångsfaktorer bedöms utfallet bli tillfredsställande vid årets slut. För resterande två framgångsfaktorer blir då logiskt nog utfallet inte helt tillfredsställande med en gul färg.

En bättre balans mellan kostnader och intäkter jämfört med tidigare år kan konstateras på produktionsenhetsnivå. Genomförd skatthöjning har medfört att budgetförstärkningar skett inom hälso- och sjukvården. Det är dock svårt att bedöma utfallet för hälso- och sjukvården i ett längre perspektiv mot bakgrund av den stora påverkan som pandemin har och kommer att ha framöver.

Bedömning

Det finansiella målet är uppnått för perioden och bedöms uppnås för 2020 i sin helhet. Vi bedömer att resultaten ur ett ekonomiskt perspektiv i huvudsak är förenliga med målbilden trots bristande måluppfyllelse avseende kostnadseffektivitet.

Balanskravet för ekonomin

lakttagelser

Balanskravet är lagstadgat och innebär att intäkter i regionen årligen ska överstiga kostnaderna. Om balanskravet ej uppnås ska underskottet återhämtas inom tre år.

Regionen redovisade för 2019 negativt balanskravsresultat men har hänvisat till synnerliga skäl och behöver utifrån detta inte återställa underskottet.

Balanskravets uppställningsform i delårsrapporten bedöms uppfylla lagens intentioner.

Vid framräkning av balanskravsresultat ska, jämfört med årets resultat enligt resultaträkningen, rensning göras av realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar samt resultateffekten av värdepappershandel.

I regionens delårsrapport för 2020 anges balanskravsresultat utifrån såväl lagstadgad blandmodell för pensioner som de av regionen beslutade fullfonderingsmodellen.

Balanskravsresultatet för helåret bedöms bli +258 mnkr vid full fondering av pensioner samt +134 mnkr vid en beräkning enligt blandmodellen.

Utifrån rådande osäkerhet kring både kostnader och intäkter så finns det naturligtvis särskilda svårigheter med att prognostisera det ekonomiska resultatet. Lämnad prognos avseende positivt balanskravsresultat förefaller dock rimlig utifrån de underlag vi tagit del av under granskningen.

Bedömning

Vi bedömer utifrån genomförd granskning, delårsresultatet och lämnad prognos att det finns goda förutsättningar att nå ett positivt balanskravsresultat för 2020.

